

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان دامپزشکی کشور

Iran Veterinary Organization

جمهوری اسلامی ایران

دستورالعمل :

پیشگیری و کنترل بیماری های ویروسی (IPN، VHS، IHN)
در ماهیان قزل آلاي کشور

Directive:

Prevention and control of viral diseases
(IHN, VHS, IPN) in Iran Rainbow trout
farms

91/16/IVO
Apr. 2019
2nd Edition

آدرس: تهران، خیابان ولیعصر، دوراهی یوسف آباد، ابتدای خیابان

سیدجمال الدین اسدآبادی، ساختمان سازمان دامپزشکی کشور

تلفن: ۸۸۹۶۲۳۸۰ - ۸۸۹۵۰۸۷۶ / دورنویس: ۸۸۹۵۷۲۵۲

www.ivo.ir

پایگاه اینترنتی:

مقررات ملی دامپزشکی

91/16/IVO

اردیبهشت ۱۳۹۸

بازنگری ۲

فهرست

صفحه	عنوان
۲.....	اهداف.....
۲-۳.....	تعاریف واژه ها و اصطلاحات.....
۳.....	دامنه کاربرد.....
۴.....	مسئولیت اجراء.....
۴.....	قوانین و مقررات مرتبط.....
۴-۱۱.....	مراحل و ضوابط اجرایی.....

پیش گفتار:

نسخه اولیه دستورالعمل « پیشگیری و کنترل بیماری های ویروسی ماهیان قزل آلی کشور » بنا به پیشنهاد دفتر بهداشت و مدیریت بیماری های آبزیان و به استناد قانون سازمان مصوب ۱۳۵۰ و آیین نامه های مربوطه در آبان ماه سال ۱۳۹۲ تدوین شده و با کد (IVO/۹۱/۱۶) به تصویب رسید و از آذرماه سال ۱۳۹۲ لازم الاجرا گردید. این دستورالعمل در آبان ماه ۱۳۹۵ مورد بازنگری اول قرار گرفت. با توجه به لزوم به روز رسانی، این دستورالعمل در اردیبهشت ماه ۱۳۹۸ مورد بازنگری قرار گرفت و به عنوان بازنگری دوم از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا می گردد.

ماده ۱ - اهداف:

الف- هدف اصلی :

پیشگیری، کنترل و ریشه کنی بیماری های ویروسی در مراکز تکثیر / تفریح و مزارع پرورشی ماهیان قزل آلی کشور

ب- اهداف فرعی :

۱- ارتقاء سطح بهداشتی مراکز تکثیر / تفریح و مزارع پرورش ماهیان قزل آلی کشور

۲- کمک به اجرای مراقبت های فعال و غیر فعال بیماری های ماهیان سردآبی

ماده ۲- تعاریف واژه ها و اصطلاحات:

اصطلاحات بکار رفته در این دستورالعمل دارای مفاهیم زیر است:

۲,۱. سازمان: سازمان دامپزشکی کشور

۲,۲. اداره کل: اداره کل دامپزشکی استان

۲,۳. دفتر آبزیان: دفتر بهداشت و مدیریت بیماری های آبزیان

۲,۴. اداره: اداره دامپزشکی شهرستان

۲,۵. مرکز تکثیر: مرکز نگهداری گله مولد و تولید تخم چشم زده و بچه ماهی در گروه های سنی مختلف

۲,۶. مزرعه پرورش: مزرعه پرورش ماهی به قصد عرضه و فروش گوشت ماهی به بازار

۲,۷. مرکز تفریح و پرورش: مزرعه تفریح تخم چشم زده و تولید بچه ماهی

۲,۸. تخم چشم زده: تخم ماهی قزل آلا که چشمهای جنین داخل آن قابل رویت است

۲,۹. بچه ماهی قابل فروش: بچه ماهی ۳ گرم و به بالا

۲,۱۰. ماهی بازاری: ماهی پرورشی که مراحل رشد خود را طی کرده و قابل عرضه برای فروش در بازار باشد.

۲,۱۱. پیشگیری: اقدامات بهداشتی، درمانی و قرنطینه ای به منظور جلوگیری از ورود عامل بیماری زا و بروز بیماری

۲,۱۲. کنترل: اقداماتی به منظور محدود کردن بیماری و جلوگیری از انتشار آن به سایر مناطق

۲،۱۳. تشخیص: اقداماتی براساس مقررات فنی و بین المللی و اصول شناخته شده علمی برای تشخیص بیماری و شناسایی عامل مربوطه

۲،۱۴. بیماری ویروسی: بیماری که بوسیله عوامل ویروسی در ماهیان قزل آلا ایجاد می شود نظیر بیماری نکروز عفونی لوزالمعده (IPN)، بیماری سپتی سمی خونریزی دهنده ویروسی (VHS) و بیماری نکروز عفونی بافت خون ساز (IHN)

۲،۱۵. مزرعه مشکوک: مزرعه‌ای که دارای ماهیان بیمار با علائم بالینی و کالبدگشائی بیماری های ویروسی و یا تلفات است و هنوز با روش های آزمایشگاهی اعلام شده توسط سازمان عامل بیماری زا ردیابی نشده است.

۲،۱۶. مزرعه آلوده: مزرعه دارای ماهیان بیمار با علائم بالینی و کالبدگشائی که بر اساس نتایج آزمایشگاهی وقوع بیماری ویروسی در آن تایید شده است.

۲،۱۷. منطقه / زون (Zone): یک ناحیه جغرافیایی مشخص که بخشی از یک یا چند استان یا حتی کشور بوده که دارای سیستم هیدرولوژیکی یکسان است و شامل بخش هایی از یک حوزه آبریز از سرچشمه تا یک مانع طبیعی یا مصنوعی می باشد که از مهاجرت آبزیان از مناطق پایین دست به بالادست جلوگیری می کند و مزارع مستقر در آن از یک منبع آبی مشترک آبیگری می کنند.

۲،۱۸. دوره آیش: مدت زمان بین عملیات تخلیه کامل و امحاء و سپس خشک کردن و ضدعفونی کامل مزرعه آلوده تا ورود مجدد تخم چشم زده / بچه ماهی جهت پرورش که حداقل یک ماه می باشد.

۲،۱۹. زون آلوده: زونی که دارای حداقل یک مزرعه آلوده باشد.

۲،۲۰. زون پاک: چنانچه در مزرعه یا منطقه ای، بروز بیماریهای هدف در طی دو سال گذشته گزارش نشده باشد و در طی این دو سال تحت برنامه مراقبت از بیماری هم بوده و ویروس عامل بیماری در آن ردیابی نشده باشد و یا فاقد پرورش ماهی قزل آلا و سایر گونه های حساس به بیماری باشد، در وضعیت پاک قرار می گیرند.

۲،۲۱. زون نامشخص: چنانچه در مزرعه یا منطقه ای، بروز بیماری گزارش نشده ولی تحت برنامه مراقبت نبوده و یا به دنبال رخداد بیماری، عملیات معدوم سازی و آیش گذاری انجام و مجدداً ماهی دار شده ولی دو سال مراقبت آن سپری نشده باشد، در وضعیت نامشخص قرار می گیرند.

۲،۲۲. کوپه بندی (compartmentalization): مشخص کردن واحد یا واحدهای معینی از مزارع آبی پروری در یک کشور یا منطقه ی آلوده، که با مکان یابی درست، اعمال مدیریت صحیح یکپارچه، مستند سازی کلیه ی فعالیت های مربوطه و رعایت کامل اصول امنیت زیستی تعیین می شود و در عین حال ارتباط بین واحدهای آن به دقت تعریف شده و هدف آن امکان و تسهیل تجارت آبزیان در منطقه یا کشوری که به یک یا چند عامل بیماری زای مهم آلوده شده با سایر مناطق و کشورها می باشد.

۲،۲۳. سامانه GIS: سامانه الکترونیکی پایش و مراقبت بیماری های آبزیان کشور

ماده ۳- دامنه کاربرد:

این دستورالعمل در مراکز تکثیر / تفریح و مزارع پرورشی ماهیان قزل آلائی کشور کاربرد دارد.

ماده ۴- مسئولیت اجراء :

اداره کل مسئول اجرای این دستورالعمل بوده و تمامی مراکز تکثیر / تفریح و مزارع پرورشی ماهیان قزل آلائی کشور ملزم به رعایت مفاد آن می باشند و دفتر آبریان مسئولیت نظارت بر حسن اجرای آن را بر عهده دارد.

ماده ۵- قوانین و مقررات مرتبط:

۵,۱. ماده ۵ قانون سازمان دامپزشکی کشور مصوب ۱۳۵۰ و آیین نامه مربوطه

۵,۲. آئین نامه نظارت بهداشتی دامپزشکی مصوب ۱۳۸۷ هیئت وزیران

۵,۳. آئین نامه چگونگی کنترل بهداشتی تردد مصوب ۱۳۷۳ هیات وزیران

۵,۴. آئین نامه مبارزه با بیماری های دامی و جلوگیری از سرایت و انتشار آنها مصوب ۱۳۸۹

ماده ۶ - به منظور هماهنگی در اجرای این دستورالعمل لازم است کمیته ای با عضویت مدیرکل دامپزشکی استان (رئیس)، رئیس اداره بهداشت و مدیریت بیماری های آبریان (دبیر)، مدیرکل/مدیر شیلات استان (عضو)، رئیس نظام دامپزشکی استان (عضو)، رئیس تشکل صنفی مرتبط استان (عضو) و رئیس صندوق بیمه محصولات کشاورزی استان (عضو)، به صورت ادواری یا در موارد خاص تشکیل می گردد.

ماده ۷- به منظور پیشگیری از ورود عوامل بیماری زا و جلوگیری از بروز بیماری، صاحب و یا متصدی مرکز تکثیر/ تفریح و مزرعه پرورش مطابق ماده ۱۰ آئین نامه نظارت بهداشت عمومی موظف به دریافت پروانه بهداشتی بهره برداری و به کارگیری مسئول فنی بهداشتی بوده و ملزم به رعایت ضوابط و مقررات بهداشتی ذیل تحت نظارت مسئول فنی بهداشتی می باشد.

۷,۱. آب ورودی مرکز تکثیر/تفریح به روشهای قابل اجرا نظیر استفاده از UV، ازن ضدعفونی گردد.

۷,۲. مزارع پرورش مستقر در حاشیه رودخانه های زون آلوده باید نسبت به سالم سازی آب ورودی نظیر استفاده از چاهک های حریمی اقدام نمایند.

۷,۳. مراکزی که اقدام به واردات تخم چشم زده خارجی می کنند پس از سالن قرنطینه نباید بدون انجام عملیات ضدعفونی آب خروجی به روشهای قابل اجرای موثر نظیر استفاده از UV، ازن وارد منابع آبی گردد.

۷,۴. برای هر تانک / استخر لوازم و ادوات مجزا نظیر ساچوک، فرچه، سطل تهیه شده و کلیه تجهیزات و وسایل پس از هر بار استفاده با استفاده از ترکیبات مجاز ضدعفونی گردند.

۷,۵. تخم های چشم زده وارداتی در بدو ورود به سالن تفریح و قبل از قرار گرفتن در سینی/سبدهای تفریح طبق بخشنامه شماره ۹۳۹۶/۴۰/۹۴ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۰۹ ضدعفونی گردند.

۷,۶. رعایت تراکم در ترفاها، حوضچه های نرسری و استخرهای پرورشی برابر ضوابط صدور پروانه و دستورالعمل های مربوطه الزامی است.

۷,۷. روزانه وضعیت سلامت ماهیها روزانه ثبت شود.

۷,۸. ماهی های تلف شده، به طور منظم، روزانه جمع آوری شده و با استفاده از کوره لاشه سوز سوزانده یا در چاله با عمق حداقل ۱-۰/۵ متر و آهک پاشی با آهک زنده به نسبت ۱:۱ دفن (به نحوی که از دسترس حیوانات گوشتخوار دور بماند) و امحا گردند.

۷,۹. رعایت کامل اصول امنیت زیستی نظیر ضدعفونی دست، حمام پا، عدم ورود افراد متفرقه، کنترل تردد پرسنل (تعویض لباس، شستشو و ضدعفونی دست و پا،...)، عدم ورود خودرو بدون انجام عملیات شستشو و ضدعفونی مناسب و جداسازی محل پارک خودروها و عدم ورود آنها به بخش تولید و پرورش مزرعه،

تبصره: ضدعفونی کننده های مورد استفاده در مرکز باید جزو ضدعفونی کننده های مجاز سازمان دامپزشکی کشور باشد.

ماده ۸ - به منظور ذخیره سازی، لازم است اقدامات ذیل صورت گیرد:

۸,۱. متصدیان/مالکین مراکز تکثیر و مزرعه پرورش زیر نظر مسئول فنی بهداشتی موظفند موارد زیر را رعایت نمایند:

۸,۱,۱. تخلیه کامل، پاکسازی، ضدعفونی و آماده سازی محل نگهداری نظیر استخرها/ ترفاها قبل از ذخیره سازی

۸,۱,۲. صدور مجوز بهداشتی ورود آبی از سامانه GIS توسط مسئول فنی بهداشتی و ارائه آن به اداره دامپزشکی شهرستان به منظور تأیید

۸,۱,۳. تأمین آبی دارای گواهی سلامتی و اخذ مجوز حمل از دامپزشکی شهرستان مبدأ

۸,۱,۴. اعلام ورود آبی به اداره دامپزشکی مقصد حداکثر ظرف مدت ۲۴ ساعت

۸,۱,۵. ثبت ورود آبی در سامانه GIS توسط مسئول فنی بهداشتی مرکز

تبصره: در صورتیکه مزرعه فاقد مسئول فنی بهداشتی می باشد ثبت موارد در سامانه GIS بر عهده اداره می باشد.

۸,۲. تأیید تخلیه بچه ماهی ها در مزرعه مقصد در سامانه یکپارچه قرنطینه توسط اداره دامپزشکی

ماده ۹ - به منظور تشخیص بیماری لازم است موارد ذیل رعایت گردد:

۹,۱. گزارش هر گونه تلفات غیرعادی توسط مسئول فنی بهداشتی و یا متصدیان مرکز تکثیر / تفریح و مزرعه پرورش به اداره دامپزشکی بلافاصله پس از مشاهده تلفات و ثبت بروز بیماری در سامانه GIS

۹,۲. بررسی گزارش اولیه و در صورت لزوم اعزام کارشناس ظرف مدت کمتر از ۲۴ ساعت توسط اداره دامپزشکی و گزارش رخداد بیماری به اداره کل.

۹,۳. بازدید از مزرعه و معاینه بالینی و کالبدگشایی ماهیان بیمار و دارای علائم و نمونه برداری از ماهیان بیمار (مطابق بندهای ۷,۳,۲ و ۷,۳,۳ و ۷,۳,۴ و ۷,۳,۵ دستورالعمل اجرایی برنامه ملی مراقبت بیماری های IHN, VHS, IPN) و ثبت در سامانه GIS توسط کارشناس.

۹,۴. تأیید گزارش در سامانه GIS حداکثر ۲۴ ساعت پس از بازدید توسط اداره دامپزشکی.

۹,۵. در صورت مشکوک بودن به وقوع بیماری های ویروسی مشمول این دستورالعمل بلافاصله برقراری شرایط قرنطینه ای مبنی بر جلوگیری از نقل و انتقال ماهی و وسایل و ادوات و تجهیزات از مرکز آلوده به سایر مراکز تا حصول نتایج نهایی آزمایشات بصورت کتبی به مزرعه دار ابلاغ می گردد.

۹,۶. از مزارع مشکوک به شرح ذیل نمونه برداری شده و به آزمایشگاههای معین منطقه ای ارسال گردد:

۹,۶,۱. جهت انجام آزمایشات مولکولی حداقل تعداد ۱۰ نمونه ماهی دارای علائم بالینی در الکل حداقل ۷۰ درجه از هر مرکز و یا مزرعه نمونه گیری می شود.

۹,۶,۲. بر روی تمام ظروف نمونه برداری بر چسبهای ضد آب مناسب چسبانده و بر روی هر یک مشخصات نمونه شامل تاریخ نمونه برداری و نام استان و شهرستان و نام و کد واحد اپیدمیولوژیک و هر آنچه که موجب تفکیک و تفریق نمونه ها از یکدیگر می شود، با مداد درج گردد.

۹,۶,۳. نمونه ها منظم و مرتب در راکهای مخصوص چیده شده و در بسته های عایق (یونولیت) حاوی یخ به خوبی بسته بندی و به آزمایشگاه ارسال گردد.

۹,۶,۴. رعایت اصول امنیت زیستی و نکات بهداشتی در زمان بازدید و نمونه برداری از مزارع الزامی است.

۹,۶,۵. به منظور حداکثر دقت در جلوگیری از ورود آلودگی احتمالی لازم است عملیات نمونه برداری با رعایت حداکثر شرایط استریل در فیلد انجام شود.

۹,۷. آزمایش تشخیصی ردیابی عامل بیماری در نمونه ها، آزمایش مولکولی Real Time-PCR می باشد.

۹,۸. انجام آزمایش توسط آزمایشگاه و اعلام نتیجه حداکثر ظرف مدت سه روز کاری پس از دریافت نمونه.

۹,۹. بررسی نتایج آزمایشات با توجه به تاریخچه وضعیت بیماری در منطقه و مرکز صورت گرفته و تصمیم به شرح ذیل اتخاذ گردد:

۹,۹,۱. در مراکزی که دارای علائم بالینی بیماری بوده و نتیجه آزمایش مولکولی استان مثبت می باشد، مزرعه مثبت تلقی می گردد.

۹,۹,۲. چنانچه نتایج مولکولی با یافته های بالینی مطابقت نداشته باشد، ضمن هماهنگی با دفتر، نمونه ها جهت انجام آزمایشات تکمیلی ارسال گردد.

۹,۹,۳. در صورت نیاز به انجام آزمایشات تکمیلی، ارسال نمونه های لازم به آزمایشگاه مرجع جهت انجام سایر آزمایشات (کشت ویروسی، هیستوپاتولوژی و مولکولی) و ثبت در سامانه GIS صورت گیرد.

۹,۹,۴. جهت انجام آزمایش کشت ویروسی حداقل تعداد ۱۰ نمونه در محیط VTM از هر مرکز و یا مزرعه اخذ گردد.

۹,۹,۵. جهت انجام آزمایشات هیستوپاتولوژی حداقل تعداد ۵ نمونه در محلول بافر فرمالین ۱۰٪ اخذ گردد.

تبصره: در ماهیان بزرگتر از ۲ سانتی متر اندام های طحال، کلیه قدامی و قلب اخذ شده و در ماهیان کوچکتر از ۲ سانتی متر، کل بدن پس از قطع سر و دم در محیط های فیکساتیو ارسال می گردد.

۹,۱۰. نتایج تکمیلی ظرف مدت ۱۵ روز پس از دریافت نمونه توسط آزمایشگاه مرجع به دفتر آبریان اعلام می گردد. دفتر آبریان نسبت به بررسی کارشناسی اقدام نموده و در صورت انطباق نتایج آزمایشگاهی اولیه و تکمیلی و مثبت بودن آنها، مزرعه مثبت تلقی شده و به استان اعلام می گردد.

ماده ۱۰- پس از دریافت نتایج مثبت به دست آمده از نمونه های مرضی، اداره باید بلافاصله به صورت مکتوب نسبت به اعلام بیماری به مالک یا متصدی مرکز اقدام نموده و رسید دریافت نماید. مالک یا متصدی مرکز باید زیر نظر مسئول فنی بهداشتی و با رعایت کامل اصول بهداشتی و امنیت زیستی اقدامات ذیل را بعمل آورد:

- ۱۰,۱. عرضه ماهیان بازاری به صورت صید شده برای مصرف خوراکی به منظور کاهش تراکم و استرس
- ۱۰,۲. ضد عفونی آب استخر و استفاده از ضد عفونی کننده های مجاز هفته ای دو بار
- ۱۰,۳. ضد عفونی کلیه لوازم موجود در مزرعه با استفاده از ضد عفونی کننده های مجاز
- ۱۰,۴. سوزاندن کلیه وسایل و لوازم موجود در مزرعه که قابل ضد عفونی نمی باشند.
- ۱۰,۵. الزام کارگران به ضد عفونی کردن دستها پس از دست کاری ماهی ها
- ۱۰,۶. استفاده از ترکیبات ویتامینی، محرک ایمنی، پروبیوتیک ها طبق دستور دامپزشک مزرعه
- ۱۰,۷. کاهش استرس در مزرعه و استفاده از حمام آب نمک ۳-۱٪
- ۱۰,۸. بهبود کیفیت آب مزرعه از طریق استفاده از فیلترها (درام فیلتر و ...)
- ۱۰,۹. کاهش تراکم ماهی در استخرها (با استفاده از استخرهای خالی)
- ۱۰,۱۰. کاهش دستکاری و جابجایی ماهی بین استخرها
- ۱۰,۱۱. بهبود مدیریت غذایی از طریق بهبود کیفیت غذای مصرفی، نوبت غذایی و یا قطع غذایی
- ۱۰,۱۲. حفظ و کنترل شرایط مطلوب پارامترهای فیزیوشیمیایی آب
- ۱۰,۱۳. حذف و امحاء ماهیهای دارای علائم بالینی
- ۱۰,۱۴. امحاء بهداشتی تلفات (وفق بند ۷,۸) در محل مناسب با توجه به دستورالعمل مربوطه

ماده ۱۱- پس از تشخیص و تأیید قطعی هر یک از بیماری های ویروسی در مراکز تکثیر اقدامات ذیل الزامی است:

- ۱۱,۱. صید ماهیان مولد حداکثر ظرف مدت یک هفته با نظارت اداره دامپزشکی
 - ۱۱,۲. حذف و امحاء بچه ماهیهایی که قابلیت عرضه به بازار ندارند.
- تبصره: استفاده از بچه ماهی هایی که قابلیت عرضه به بازار ندارند جهت تهیه پودر ماهی با رعایت اصول بهداشتی قرنطینه ای لازم بلا مانع می باشد.

تبصره ۲: در خصوص بچه ماهیان آلوده به ویروس IPN طبق ماده ۱۲ عمل می شود.

۱۱،۳. ثبت کلیه عملیات در سامانه GIS

۱۱،۴. اجرای عملیات خشک کردن، شستشو، ضدعفونی و آیش گذاری مرکز بر اساس "شیوه نامه عملیات معدوم سازی، ضدعفونی و

ماهی دار نمودن مزارع پس از بروز بیماریهای ویروسی VHS، JHN، IPN"

تبصره: چنانچه مرکز دارای استخرهای پروراری می باشد، مشروط به رعایت شرایط قرنطینه ای و عدم ورود تخم چشم زده و بچه ماهی به مرکز، وفق ماده ۱۳ عمل می شود.

ماده ۱۲- پس از تشخیص و تأیید قطعی بیماری IPN در مرکز تکثیر/تفریح، در خصوص بچه ماهیان اقدامات ذیل الزامی است:

۱۲،۱. حذف و امحاء بچه ماهیهای دارای علائم بالینی استخرهای آلوده توسط صاحب و یا متصدی مرکز تکثیر / تفریح

۱۲،۲. اجازه فروش سایر بچه ماهیان مرکز آلوده پس از گذشت ۲ هفته از رفع کامل علائم بالینی و قطع تلفات ناشی از بیماری، صرفاً به مقصد مزارع پرورشی دارای شرایط ذیل بلامانع است:

۱۲،۲،۱. پساب آنها به منابع آبی وارد نمی شود یا قبل از ورود به منابع آبی با عملیات ضدعفونی موثر، سالم سازی می شود.

۱۲،۲،۲. دارای مسئول فنی بهداشتی باشد.

۱۲،۲،۳. ذکر عبارت "آلودگی محموله به ویروس IPNV" در مجوز بهداشتی خروج آبی از مزرعه الزامی است.

۱۲،۳. نظارت مستمر و ثبت گزارش هفتگی ارزیابی بهداشتی مرکز توسط مسئول فنی بهداشتی و اعلام فوری هر گونه تلفات غیرعادی به اداره

۱۲،۴. پاک سازی و ضدعفونی مزرعه (موثر بر علیه ویروس IPNV) تجهیزات و ادوات مربوطه پس از صید ماهیان

۱۲،۵. ارائه گزارش پایان دوره پرورش و اتمام عملیات ضدعفونی توسط مسئول فنی بهداشتی مزرعه

ماده ۱۳- پس از تشخیص و تأیید قطعی بیماری های نکروز عفونی بافتهای خون ساز (IHN) و سپتی سمی خونریزی دهنده ویروسی

(VHS) در مراکز تفریح و مزارع پرورش، با توجه به وضعیت زون، رعایت شرایط ذیل الزامی است:

الف) زونهای پاک و نامشخص:

۱. اداره کل بلافاصله جلسه کمیته هماهنگی موضوع ماده ۶ را تشکیل داده تا نسبت به نحوه برخورد با مزرعه آلوده در چهارچوب این دستورالعمل تصمیم گیری شود.

۲. اداره کل بلافاصله نسبت به تهیه نقشه و احصا مراکز و مزارع واقع در زون و تشکیل گروه های مراقبت و مبارزه با بیماری اقدام و برنامه مراقبت تشدید در زون را به شرح ذیل عملیاتی نماید.

۲،۱. تمام مزارع واقع در بالا دست و پایین دست مزرعه آلوده با اولویت نزدیکی به آن، حداکثر ظرف مدت یک هفته پس از

تشخیص و تأیید بیماری در مزرعه آلوده، مورد بازدید قرار گرفته و از مزارع دارای گروه های سنی حساس (زیر ۱۰ گرم)

نمونه برداری (بر اساس دستورالعمل برنامه ملی مراقبت) صورت گیرد.

- ۲,۲. تمام مزارع واقع در پایین دست مزرعه آلوده با اولویت نزدیکی به آن، حداکثر ظرف مدت بیست روز پس از بازدید اول، مورد بازدید مجدد قرار گرفته و از مزارع دارای گروه های سنی حساس (زیر ۱۰ گرم) به شرط این که دمای آب از ۱۴ درجه پایین تر باشد، نمونه برداری (بر اساس دستورالعمل برنامه ملی مراقبت) صورت گیرد.
- ۲,۳. تمام مزارع واقع در بالادست مزرعه آلوده با اولویت نزدیکی به آن، حداکثر ظرف مدت بیست روز پس از بازدید اول، مورد بازدید مجدد قرار گرفته و در صورت وجود تلفات و علائم بیماری، نمونه برداری (بر اساس دستورالعمل برنامه ملی مراقبت) صورت گیرد.
- ۲,۴. چنانچه حین اجرای برنامه مراقبت تشدید، در مزرعه دیگری، عامل بیماری زا در آزمایشات مربوطه ردیابی و جداسازی (کشت سلولی) گردد و یا فرم بالینی بیماری اتفاق افتاد، زون آلوده تلقی شده و مطابق بخش ب عمل می گردد.
- ۲,۵. مسئولین فنی بهداشتی مزارع واقع در زون موظفند بصورت هفتگی، وضعیت سلامتی مزارع را مطابق الگوی شماره ۴ به اداره گزارش نمایند. ارسال گزارشات تا زمانی که شرایط دمایی برای وقوع بیماری احتمالی مهیا است، باید ادامه یابد.
- ۲,۶. رعایت کامل اصول بهداشتی و امنیت زیستی توسط گروه های مراقبت الزامی است.
۳. مزرعه دار موظف است علاوه بر موارد ذکر شده در ماده ۱۰، اقدامات ذیل را زیر نظر مسئول فنی بهداشتی انجام دهد:
- ۳,۱. مزرعه دار موظف است نسبت به جمع آوری منظم ماهی های تلف شده و یا در حال مرگ و سوزاندن آنها با استفاده از کوره لاشه سوز و یا دفن بهداشتی تلفات در چاله با عمق حداقل ۱-۰/۵ متر و آهک پاشی با آهک زنده به نسبت ۱:۱ (به نحوی که از دسترس حیوانات گوشتخوار دور بماند) اقدام نماید.
- ۳,۲. مزرعه دار موظف است نسبت به صید ماهیان پرور قابل عرضه به بازار جهت مصرف خوراکی ظرف حداقل مدت تعیین شده توسط کمیته استانی ماده ۶ این دستورالعمل اقدام کند.
- ۳,۳. مزرعه دار موظف است نسبت به حذف ماهیان غیرقابل عرضه به بازار بلافاصله پس از ابلاغ اداره اقدام کند.
۴. پس از اتمام عملیات کنترل بیماری در کانون آلوده و با توجه به نتایج برنامه مراقبت تشدید، در صورتی که تا پایان فاز بهاره برنامه ملی مراقبت، کانون تأیید شده جدیدی در زون گزارش نشد، زون بعنوان ناشناخته تلقی شده و از لیست زون های تحت برنامه ملی مراقبت حذف نمی شود و در صورتی که پس از دو سال اجرای برنامه ملی مراقبت پاتوزنهای هدف (IPNV, JHNV, VHSV) ردیابی نشدند، زون مذکور پاک تلقی خواهد شد.

ب) زون آلوده:

۱. عملیات کنترل بیماری در مزرعه آلوده وفق ماده ۱۰ این دستورالعمل می باشد.
۲. به منظور تغییر وضعیت زون از آلوده به نامشخص و پاک لازم است عملیات تخلیه کامل و شستشو و ضدعفونی و آیش گذاری کلیه مزارع / مراکز زون در یک بازه زمان مشخص و تغییر اساسی در شیوه آبیگری مزارعی که از منبع آبی مشترک زون آبیگری می کنند صورت گیرد.

۳. مزارع مستقر در زون آلوده تا زمان تغییر وضعیت زون، طبق شرایط ذیل مجاز به فعالیت می باشند.

۳,۱. محدوده زون بایستی دقیقاً تعریف شده باشد. (تعداد مزارع موجود در زون)

۳,۲. همه مزارع موجود در زون آلوده باید شرایط تعیین شده در این دستورالعمل را پذیرفته و کتباً تعهدات لازم را در خصوص اجرای اقدامات تعیین شده به اداره کل بدهند.

۳,۳. ورود و خروج پرسنل، خودرو باید ثبت و ضبط گردد.

۳,۴. خروج هرگونه تخم چشم زده، بچه ماهی (در گروههای سنی مختلف) و ماهی زنده از زون آلوده ممنوع است.

۳,۵. جابجایی غذا و لوازم و تجهیزات از زون آلوده به سایر مزارع ممنوع است.

۳,۶. رفت و آمد نیروی انسانی شاغل در مزارع آلوده به سایر مزارع و بالعکس ممنوع است.

۳,۷. تردد افراد غیر مسئول و سرکشی های بی مورد به مزارع ممنوع است.

ماده ۱۳- مزارع مستقر در زون آلوده به منظور ذخیره سازی مجدد باید شرایط ذیل را رعایت کنند.

۱۳,۱. هرگونه ذخیره سازی بعدی باید با مجوز اداره کل (مجوز ورود آبی از سامانه GIS) باشد.

۱۳,۲. ورود بچه ماهی به این مزارع با اخذ مجوز حمل قرنطینه اداره کل و تحت شرایط بهداشتی قرنطینه ای صورت گیرد.

۱۳,۳. بچه ماهی با وزن بالای ۲۰ گرم وارد این مراکز گردد.

۱۳,۴. ذخیره سازی در دمای آب بالای ۱۴ درجه سانتیگراد و ترجیحاً در ماههای گرم سال صورت گیرد.

۱۳,۵. خروج ماهیان آماده عرضه به بازار صرفاً بصورت لاشه و جهت مصرف خوراکی مجاز است.

ماده ۱۴- مرکز تکثیر و مرکز تفریح تخم چشم زده واقع در زون آلوده، به منظور ادامه فعالیت ضمن رعایت شرایط بهداشتی قرنطینه ای ذکر شده در این دستورالعمل، باید دارای امکانات و فضای پرورشی لازم جهت نگهداری بچه ماهی تا وزن ۲۰ گرم باشند و در صورتی که متقاضی خروج فروش تخم چشم زده یا بچه ماهی به مزارع خارج از زون آلوده باشند، باید گواهی کوبه بندی (Compartment) را از اداره کل دریافت نموده باشند.

ماده ۱۵- در صورت تشخیص و تأیید قطعی هر یک از پاتوژنهای هدف در محموله های وارداتی، کل محموله باید طبق پروتکل مربوطه معدوم شود.

ماده ۱۶- اداره کل موظف است بررسی های لازم را برای ردیابی و شناسایی مبدأ ورود و روش انتقال عامل بیماری زا بعمل آورده و گزارش لازم را تهیه و به دفتر آبخیزان سازمان ارسال کند.

ماده ۱۷- اداره کل موظف است ضمن ثبت به موقع وقوع بیماری در سامانه GIS، اطلاع رسانی لازم را به تشکلهای صنفی و سایر آبخیز پرووران انجام دهد.